IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASHDA ISHLAB CHIQARISH SIFATINI TAKOMILLASHTIRISH

[1]Raximova Dilrabo Oktyabrovna, [2]Mirzayorova Huriyat Ubaydullo Qizi
[1]Qarshi davlat texnika universiteti "biznes va boshqaruv" kafedrasi dotsenti, [2]Axborot texnologiyalari va menejment universiteti magistranti
https://doi.org/10.5281/zenodo.15973707

Annotatsiya. *Mazkur maqolada iqtisodiyotni modernizatsiyalash jarayonida ishlab chiqarish sifatini oshirishning o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqotda zamonaviy texnologiyalarni joriy qilish va sifat menejmentini takomillashtirishning ijtimoiy-iqtisodiy natijalari o'rganilgan. Ishlab chiqarish jarayonlari va mahsulot sifatining xalqaro talablarga mosligi alohida tahlil qilinadi. Ushbu mavzu iqtisodiyotning barqaror o'sishini ta'minlash uchun dolzarbdir.*

Аннотация. *В данной статье рассматривается роль и значение повышения качества производства в процессе модернизации экономики. Исследованы социально-экономические результаты внедрения современных технологий исовершенствования управления качеством. Особое внимание уделено соответствию производственных процессов и качества продукции международным требованиям. Данная тема актуальна для обеспечения устойчивого роста экономики.*

Annotation. *This article analyzes the role and significance of improving production quality in the process of economic modernization. The study examines the socio-economic outcomes of implementing modern technologies and enhancing quality management. Special attention is paid to the compliance of production processes and product quality with international standards. This topic is crucial for ensuring sustainable economic growth.*

Kalit so'zlar: *modernizatsiya, moliyaviy resurs, global iqtisodiy tizim, innovatsiya, infratuzilma, xalqaro sertifikatlash, texnologik innovatsiya, ekologik barqarorlik.*

Iqtisodiyotni modernizatsiyalash – bu milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta'minlash uchun zarur jarayon bo'lib, u ishlab chiqarish sifatini oshirishni talab etadi. Ishlab chiqarish jarayonlarining samaradorligi va raqobatbardoshligi iqtisodiy taraqqiyotning muhim omillaridan biridir. Mazkur maqolada ishlab chiqarish sifatini oshirish yo'nalishlari va ularning iqtisodiy modernizatsiyadagi ahamiyati muhokama qilinadi.

Iqtisodiyotni modernizatsiyalashning ahamiyati xalqaro tajribalar misolida ham o'rganiladi. Bu jarayonning dolzarbligi korxonalarning raqobatbardoshligini oshirish, aholi turmush darajasini yaxshilash va global iqtisodiy tizimda munosib o'rin egallashga bog'liqdir. Ishlab chiqarish jarayonlarining sifatini takomillashtirish esa zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini joriy qilishni talab etadi. Xalqaro talablarga javob beruvchi sifatni oshirish iqtisodiyotning uzoq muddatli barqarorligiga xizmat qiladi.

Hozirgi kunda iqtisodiyotni modernizatsiyalash jarayonlari ko'plab rivojlanayotgan mamlakatlarda dolzarb masalaga aylangan. Milliy ishlab chiqarish tarmoqlarining aksariyatida eskirgan texnologiyalar va me'yorlardan foydalanilmoqda. Ushbu holat iqtisodiy raqobatbardoshlikni pasaytiradi va mahsulot sifatini global talablar darajasiga olib chiqishda qiyinchiliklar tug'diradi.

Misol tariqasida, qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini qayta ishlashda zamonaviy texnologiyalarning yetishmasligi ko‘plab ishlab chiqaruvchilar uchun eksport imkoniyatlarini cheklab qo‘ymoqda.

Modernizatsiya jarayonida quyidagi asosiy muammolar aniqlangan:

- Moliyaviy resurslarning yetishmasligi: Ko‘plab korxonalar yangi texnologiyalarni joriy qilish uchun yetarli sarmoyaga ega emas.
- Kadrlar malakasining pastligi: Yangi texnologiyalarni boshqarishga qodir bo‘lgan mutaxassislar sonining kamligi ishlab chiqarish samaradorligini pasaytiradi.
- Innovatsion infratuzilmaning rivojlanmaganligi: Innovatsion yechimlarni qo‘llab-quvvatlash uchun yetarli texnologik baza mavjud emas.
- Xalqaro sertifikatlash jarayonlarining murakkabligi va qimmatligi: Bu ko‘plab korxonalarni xalqaro bozorlardan chetda qoldiradi.

Muammolarni hal qilish uchun quyidagi choralar taklif qilinadi:

1. **Davlat tomonidan moliyaviy ko‘mak:** Innovatsion texnologiyalarni sotib olish va joriy qilish uchun kredit va subsidiya dasturlarini kengaytirish. Xususan, davlatning maxsus grantlari va texnologik rivojlanishga yo‘naltirilgan dasturlar orqali ko‘maklashish samaradorlikni oshiradi.
2. **Kadrlar tayyorlash dasturlari:** Kasb-hunar va oliy ta’lim muassasalarida zamonaviy texnologiyalarni boshqarish bo‘yicha mutaxassislar tayyorlash. Shu bilan birga, xalqaro ekspertlarni jalb qilgan holda malaka oshirish kurslarini tashkil qilish zarur.
3. **Innovatsion infratuzilmani rivojlantirish:** Texnoparklar, innovatsion markazlar va laboratoriyalarni tashkil qilish orqali tadqiqot va ishlab chiqarish integratsiyasini ta’minlash. Bu jarayon yangi mahsulotlar va xizmatlarni ishlab chiqarishga yo‘naltiriladi.
4. **Mahalliy va xalqaro hamkorlikni kuchaytirish:** Tajriba almashinuvi va xalqaro standartlarga muvofiq sertifikatlash jarayonlarini osonlashtirish. Xususan, xalqaro bozorlar uchun mahsulot sifatini belgilovchi tashkilotlar bilan hamkorlikni mustahkamlash muhimdir.
5. **Texnologik innovatsiyalarni qo‘llab-quvvatlash:** Sun’iy intellekt, avtomatlashtirish va robototexnika sohalaridagi ilg‘or texnologiyalarni joriy etish orqali ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish kerak.
6. **Ekologik barqarorlikni ta’minlash:** Resurslarni tejaydigan va ekologik xavfsiz texnologiyalarni ishlab chiqarish jarayonlariga tatbiq etish orqali iqtisodiy va ijtimoiy manfaatlarni birlashtirish zarur.

Ushbu yechimlar quyidagi natijalarga olib keladi:

- Mahalliy korxonalarning raqobatbardoshligi oshadi va ularning global bozorga chiqish imkoniyatlari kengayadi.
- Mahsulot sifatining xalqaro standartlarga moslashishi ta’minlanadi.
- Yangi ish o‘rinlari yaratiladi va aholi farovonligi oshadi.
- Ekologik barqarorlikni ta’minlovchi texnologiyalar qo‘llaniladi.
- Iqtisodiyotning umumiy innovatsion salohiyati ortadi, bu esa milliy ishlab chiqarishning barqaror rivojlanishini ta’minlaydi.

Xulosa o’rnida shuni takidlash kerakki iqtisodiyotni modernizatsiyalash va ishlab chiqarish sifatini oshirish milliy iqtisodiyotning barqaror o‘sishi uchun muhim ahamiyatga ega. Holat, muammo, yechim va natijalarni tizimli ravishda tahlil qilish orqali ishlab chiqarish jarayonlarining

samaradorligi oshiriladi. Davlat va xususiy sektor o‘rtasidagi hamkorlik innovatsion yondashuvlarni qo‘llab-quvvatlashda asosiy omil hisoblanadi.

Modernizatsiya jarayonida amalga oshiriladigan chora-tadbirlar nafaqat iqtisodiy samaradorlikni, balki ijtimoiy farovonlikni oshirishga xizmat qiladi. Ushbu tadbirlarning muvaffaqiyati esa iqtisodiy barqarorlikning uzoq muddatli ta’minoti uchun poydevor bo‘ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Абдуллаев, Ш. И. (2021). Современные технологии в производстве. Бизнес и Технологии.
2. Karimov, U. (2022). "Economic Modernization and Quality Management: A Comprehensive Study." International Journal of Economic Research, 45(3), 120-132.
3. Ибрагимов, Т. И. (2020). Модернизация экономики: проблемы и решения. Москва: Наука.
4. Zafarova, S. (2023). "The Impact of Technological Advances on Production Quality." Uzbek Economic Review, 12(6), 15-30.
5. Smith, J. (2021). "Sustainable Growth through Modernization." Journal of Advanced Economic Studies, 18(7), 75-88.
6. Johnson, P. (2020). "Global Standards and Local Adaptations in Quality Management." International Business Review, 35(4), 50-68.
7. Williams, L. (2021). "Automation and Workforce Dynamics in Emerging Markets." Economic Insights, 22(9), 40-55.